

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.453.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12176 Pani Posłanki Marceliny Zawiszy, w sprawie reformy modelu wsparcia w kryzysie bezdomności w kierunku reintegracji i usług środowiskowych, proszę przyjąć wyjaśnienia pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Bezdomność jest jedną z najbardziej dramatycznych form wykluczenia społecznego, oznaczającą brak dostępu do zasobów i instytucji, prowadzącą do izolacji i utrudniającą pełnienie ról społecznych. Jest to zjawisko, które może być zarówno przyczyną, jak i skutkiem innych problemów, takich jak ubóstwo, nałogi czy choroby psychiczne. Powoduje stygmatyzację, marginalizację i negatywne społeczne postrzeganie osób nim dotkniętych.

Zapewniam, że Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej ma świadomość wagi problemu i podejmuje działania zmierzające zarówno do maksymalnego ograniczenia jego skali i wspierania osób już nim dotkniętych, jak również służące eliminacji jego źródeł.

Informuję, że w ubiegłym roku w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej powołano Zespół do spraw Reformy Systemu Pomocy Społecznej złożony z ekspertów, praktyków oraz osób ze świata nauki. Do jego zadań należy dokonanie analizy i ocena adekwatności funkcjonujących w ramach systemu pomocy społecznej rozwiązań w zakresie m.in. dostępności świadczeń, usług i innych form wsparcia, a także sytuacji pracowników systemu pomocy społecznej. Na tej podstawie opracowane zostaną propozycje zmian systemowych – również tych mających zastosowanie do kwestii związanych z niesieniem pomocy osobom w kryzysie bezdomności.

Wśród wprowadzonych i dotyczących br. zmian, które służą wsparciu osób w kryzysie bezdomności oraz usprawnieniu działania instytucji i placówek niosących im pomoc wymienić należy:

- oficjalne wprowadzenie do polskiego porządku prawnego od 1 stycznia 2025 r. zawodu pracownika ds. streetworkingu (streetworker). Przyjęty kod zawodu to: 341208. Fakt ten reguluje rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania z dnia 12 września 2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1372). Zawód streetworkera odgrywa ważną rolę zarówno w pracy z osobami w kryzysie bezdomności, jak i przy monitorowaniu skali zjawiska bezdomności, zwłaszcza w dużych aglomeracjach miejskich;
- obowiązywanie od 19 sierpnia 2025 r. przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lipca 2025 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych,

schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. 2025 poz. 1059). Rozporządzeniem wprowadzono szereg udogodnień dla osób w kryzysie bezdomności w miejscach udzielania tymczasowego schronienia, m.in. znowelizowano przepisy dotyczące pomieszczeń higienicznosanitarnych, wprowadzono też zapisy regulujące kwestie związane z remontami i potencjalnymi uszkodzeniami. W noclegowniach umożliwiono odbycie rozmów motywacyjnych i pozyskanie informacji o dostępnych formach pomocy, zapewniono też dostęp do Internetu w pomieszczeniach biurowych i zobligowano do wcześniejszego o 2 godziny otwierania ogrzewalni (o 16:00 a nie o 18:00), co ma znaczenie w chłodne dni;

- zwiększenie o 5 000 000 zł środków przeznaczonych na finansowanie programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym”. Głównym celem realizowanego w MRPiPS program jest inspirowanie i wspieranie wysiłków nakierowanych na przeciwdziałanie problemowi bezdomności i możliwe sposoby rozwiązania go. Rolą przedsięwzięcia jest też zachęcanie do wdrażania nowych metod pracy z osobami w kryzysie bezdomności oraz projektów ich aktywizacji społecznej i zawodowej. Edycja programu na 2025 r. realizowana jest z dofinansowaniem w wysokości 10 500 000 zł, czyli niemal dwukrotnie wyższym niż w latach poprzednich. Są to środki wyłącznie krajowe. Obecnie dofinansowaniem objęto 68 projektów.

Ponadto informuję, że projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw został wpisany do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD315. Wśród zaproponowanych w projekcie zmian znajdują się m.in. regulacje mające zastosowanie do gmin, doprecyzowujące kwestie udzielania świadczeń osobom w kryzysie bezdomności w miejscu ich pobytu, jak również te dotyczące rozwijania mieszkalnictwa wspomaganego i treningowego. Planowany termin przyjęcia projektu to I kwartał 2026 r. Trzeba przy tym zaznaczyć, że prace nad projektem nowelizacji ustawy trwają, a jego kształt może ulec zmianom w toku procesu legislacyjnego.

Ze środków Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego wdrażane będą też dwa projekty skupiające się na deinstytucjonalizacji, wspierające tworzenie mieszkań treningowych i wspomaganych, zmierzające do aktualizacji Ogólnopolskiego Badania Liczby Osób Bezdomnych. Ich łączna wartość to 44 mln zł. Oba zakładają współpracę z doświadczonymi organizacjami pozarządowymi, działającymi w obszarze wsparcia osób w kryzysie bezdomności.

Pierwszy z nich pn. „Wsparcie instytucji zajmujących się pomocą i integracją społeczną” już jest realizowany. W ramach jednego z zadań składających się na to przedsięwzięcie opracowany zostanie ogólnopolski model świadczenia zdeinstytucjonalizowanych usług wsparcia osobom w kryzysie bezdomności i zagrożonym bezdomnością z uwzględnieniem metody „Najpierw mieszkanie”. Zakończenie projektu planowane jest na 2027 r.

Drugi projekt, funkcjonujący pn. „Opracowanie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób nią zagrożonych”, zakłada m.in. przeprowadzenie pilotażu modelu świadczenia usług osobom w kryzysie bezdomności i zagrożonym bezdomnością. Do usług tych zalicza się również wsparcie, które ma być udzielane w mieszkaniach treningowych i wspomaganych, należących do jednostek samorządu terytorialnego. Program przewiduje ponadto aktualizację kwestionariusza Ogólnopolskiego Badania Liczby Osób Bezdomnych oraz rozszerzenie formy jego realizacji i analizy uzyskiwanych na jego podstawie wyników we współpracy z uczelnią lub instytutem badawczym. Zakończenie projektu przewidziano na 2029 r.

Pragnę też podkreślić, że planowane jest ponadto powołanie międzyresortowego Zespołu ds. przeciwdziałania bezdomności, który będzie narzędziem koordynacji polityki w tym obszarze. Przeprowadzono już na ten temat konsultacje z odpowiednimi resortami, m.in. odpowiedzialnymi za politykę mieszkaniową, sprawiedliwość, zdrowie i finanse. Wyniki konsultacji przedstawiono Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/